

CASUISTIEK

*Uit de afdeling Pathologie
van het Tandheelkundig Instituut
der Rijksuniversiteit te Utrecht.
Hoofd: Dr. F. von Bartheld.*

EEN MERKWAARDIGE EXTRACTIE

W. J. VISSER, wetenschappelijk medewerker I

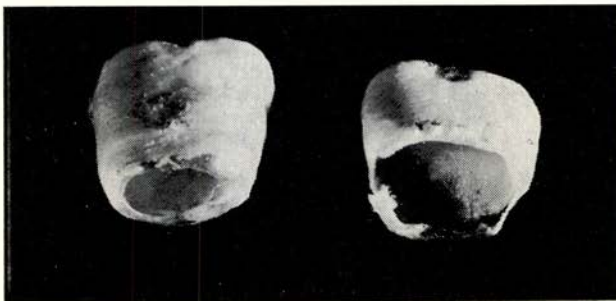
Dat kinderen bij de geboorte reeds in het bezit zijn van één of meer elementen is in de literatuur reeds herhaaldelijk beschreven (Spuge en Feasby, 1966). Het vermelden van een dergelijk fenomeen zouden we dan ook achterwege hebben gelaten indien zich na extractie van twee zulke tandjes niet iets bijzonders had voorgedaan.

Anamnese

Rob van B. werd op 9-3-'65 geboren met twee doorgebroken centrale onderincisieven. Moeilijkheden bij het zogen waren aanleiding om deze te extraheren. De moeder heeft de tandjes bewaard en ons later voor onderzoek ter beschikking gesteld (afb. 1).

Status praesens

Op verzoek van de kinderarts is het patiëntje doorgestuurd naar het Tandheelkundig Instituut te Utrecht. Bij inspectie van het gebit op 7-11-'66 – het kind was toen 1 jaar en 8 maanden – bleek dat de beide laterale onderincisieven, de cuspidaat en de eerste molaar zich normaal hadden ontwikkeld, maar dat ter plaatse van de centrale onderincisieven twee geel-bruin

Afb. 1.

Afb. 2.

verkleurde tandstompjes te zien waren (afb. 2). Op dat moment werden twee mogelijkheden overwogen om de aanwezigheid van deze laatste te verklaren:

1. Bij de extractie was alleen het glazuur geëxtraheerd en de dentine blijven staan.

Afb. 3.

2. Beide stompjes zijn geen melkelementen maar prematuur doorgebroken blijvende incisieven zonder glazuur zoals dat bij amelogenesis imperfecta kan voorkomen.

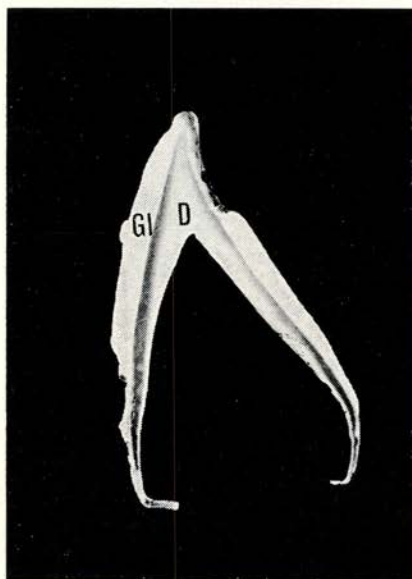
Bij navraag bleek dat na de extractie zich geen moeilijkheden meer hadden voorgedaan bij het zogen en dat de verkleurde elementen pas later waren doorgebroken, zodat we op grond hiervan de eerste veronderstelling konden laten vervallen.

Röntgenonderzoek

Daar ook de tweede verklaring nog al ver gezocht leek is een röntgenfoto gemaakt van het onderfront (afb. 3). We zien hierop dat de vier blijvende onderincisieven nog als tandkiem aanwezig zijn en dat de stompjes een duidelijke wortel hebben. Op grond van deze bevinding konden we nu ook de tweede veronderstelling uitsluiten.

Histologisch onderzoek

Afb. 4 toont een zaagcoupe van één van de destijds geëxtraheerde elementjes. Het blijkt dat zowel glazuur (Gl) als dentine (D) aanwezig zijn en dat het geheel een normaal stadium van de tandontwikkeling vertegenwoordigt, en wel dat van het tijdstip van de geboorte. De veronderstelling dat bij de extractie alleen het glazuur zou zijn meegekomen komt hiermee definitief te vervallen.

Afb. 4.

Conclusie

Op grond van bovenstaande gegevens ligt het voor de hand aan te nemen dat bij de extractie een deel of mogelijk de gehele pulpa is achtergebleven en dat deze op haar beurt weer in staat is geweest om „dentine” te vormen. (Jammer genoeg kon eventueel pulpawefsel histologisch niet meer worden aangetoond daar de tandjes droog waren bewaard.)

Slotopmerking

Dat odontoblasten ook zonder aanwezigheid van epitheel (ameloblasten, epitheelchede van Hertwig) of reeds gevormde dentine nog in staat zijn iets van dentine te vormen, is met rattenproeven aangetoond. Wanneer men nl. odontoblasten afkomstig van rattenincisieven in een weefselcultuur laat groeien blijken ze nog in staat te zijn om een produkt te vormen dat zo ongeveer tussen bot en dentine in ligt en dat wij kennen als osteo-dentine of pulpabeen. Interessant is ook te vermelden dat wanneer odontoblasten en ameloblasten samen in cultuur worden gebracht de odontoblasten vrijwel normaal dentine vormen (Zussman, 1966).

Zelf hebben wij gezien dat osteo-dentine gevormd werd nadat een deel van een onderincisief van een rat subcutaan werd getransplanteerd (afb. 5).

Op grond van deze bevindingen lijkt het ons waarschijnlijk dat zeker een deel van de tandstompjes uit osteo-dentine zal bestaan. Uiteraard zullen deze te zijner tijd nog histologisch worden onderzocht.

Afb. 5.

Samenvatting:

Twee centrale onderincisieven die bij de geboorte reeds waren doorgebroken zijn vanwege moeilijkheden bij het zogen geëxtraheerd. Op grond van klinische, röntgenologische en histologische bevindingen is de veronderstelling geuit dat de bruingele stompjes die ter plaatse van de getrokken incisieven op ongeveer tweejarige leeftijd gevonden werden, gevormd zijn uit de pulpa die na de extractie is blijven zitten. Het vermoeden is uitgesproken dat de dentine van deze stompjes de structuur vertoont van osteo-dentine.

Literatuur:

1. Spuge, J. D., Feasby, W. H. (1966): Erupted teeth in the newborn. Or. Surg. Med. Path. 22: 198.
2. Zussman, W. V. (1966): J. Dent. Res. 45: 184.

Kolklaan 23,
Maarsbergen.